

Ljepota različitosti u životu europskih knjižnica

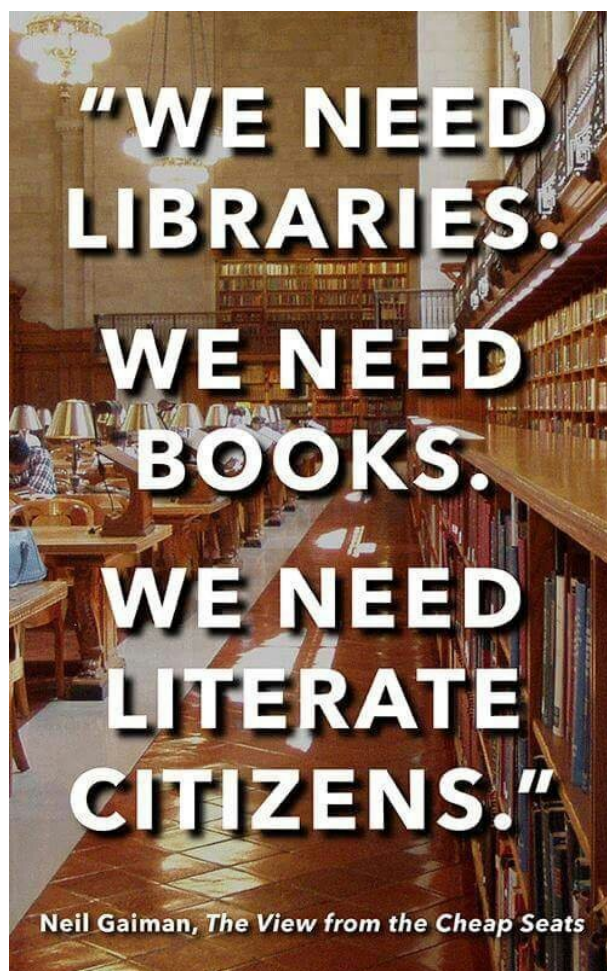
Alida Devčić Crnić

prof. i dipl. knjiž., voditeljica ŽSV PGŽ

OŠ Podmurvice, Rijeka

alidadevi@gmail.com

Od moderne ekološke knjižnice u Poljskoj, Nacionalne knjižnice u Španjolskoj u kojoj se slavi četiristota godišnjica Cervantesove smrti, preko informacijskog centra u Skandinaviji do knjižnice igraonice na Tenerifima zaključak je da u svima slavimo ljepotu različitosti, ali i sličnost svih knjižničara koji su puni razumijevanja, kreativnosti, profesionalnosti i ljubavi prema čitanju i onima koji čitaju. Europske knjižnice su utočišta svima koji znaju razmišljati, a ne žele se natjecati.

Neprekidno sam od 2012. godine uključena u europske projekte OŠ Podmurvice. Iako projekti nisu izravno vezani uz knjižnicu nego za ekologiju, dala sam si zadatak da u svakoj zemlji posjetim jednu knjižnicu: školsku, nacionalnu ili sveučilišnu. Tako sam korak po korak posjetila školske knjižnice u gimnazijama: **Colegio Purezza de Maria u Madridu u Španjolskoj**, **Kärrtorps gymnasium u Stockholmu u Švedskoj**, *osnovnoškolsku knjižnicu CEIP Agustin Espinosa, Los Realejos na Tenerifima, dijelu Španjolske koji je geografski bliže Africi te Sveučilišnu knjižnicu u Warsawi u Poljskoj i Nacionalnu knjižnicu u Madridu u Španjolskoj.*

O Sveučilišnoj knjižnici u Varšavi, Poljska.

Sveučilišna knjižnica postoji od 1816. godine tako da su početkom ove akademske godine 2016./2017. započeli obilježavati 200. godišnjicu postojanja. U tijeku je izložba 200 predmeta za 200. godišnjicu, koja ne uključuje samo knjige nego i reprodukcije, kopije, originalna umjetnička djela, muzičke kolekcije i razglednice. Na svom početku knjižnica je imala samo teološke i povijesne knjige. Godine 1831. prerasla je u knjižnicu otvorenu za svih i tada je povećala broj knjiga iz svih područja i brojila oko 134 000 svezaka. Tijekom prvog i dru-

gog svjetskog rata knjige su im uzimali Rusi i nosili u svoju knjižnicu u Sankt-Petersburgu, a dosta ih je uništeno i u ratnim požarima. No, usprkos svemu Sveučilišna knjižnica u Varšavi se održala, a vrijedne primjerke svojih knjiga uspjela je vratiti u danima mira. Natječaj za novu zgradu knjižnice otvoren je 1990. godine. Izabrani su arhitekti Marek Buzynski i Zbigniew Badowski i nova je knjižnica građena od 1995. do 1999. godine.

Otvorena je 15. prosinca 1999. godine. Čak je i blagoslovljena od tadašnjeg aktualnog poljskog pape Ivana Pavla.

Zgrada Sveučilišne knjižnice moderna je i ekološki orijentirana. No, najveća vrijednost ove građevine je što je potpuno uklopljena u okoliš: ima botanički vrt smješten na krovu. Dizajnirala ga je pejzažna arhitektica Irena Bajerska i to je jedan od najvećih i najljepših krovnih vrtova u Europi. Vrt je dizajniran 2002. godine.

Sveučilišna knjižnica sastoji se od dva dijela: knjižnice i komercijalnog dijela: kafića, restorana, ureda, parkinga i kuglane koji iznajmljivanjem jamče njenu ekonomsku budućnost.

Cjelokupna kvadratura iznosi 60 000 m², od čega je prostor same knjižnice 40 000 m².

Knjižnični namještaj je dizajniran tako da se uklapa u dizajn: čelik, staklo.

Dominantna boja u unutrašnjosti je siva, a vanjski je dio zelen jer se tako zgrada integrira u zelenilo vrta i trave. Unutrašnji dizajn je minimalistički, instalacije klime i cijevi nisu sakrivene nego se vide. Umjesto zidova prostori su ostakljeni pa se sa krova kroz ostakljene kupole vide studenti koji vrijedno uče i čitaju.

*Postoje dva ulaza u centar: sjeverni i južni. Na sjevernom je velika knjiga s latinskim natpisom **Hinc Omnia**, Dobrodošli posjetitelji!*

Knjižnica je smještena u blizini sveučilišnog kampusa pa nije čudno da studenti uče i u botaničkom vrtu jer ih on posebno nadahnjuje.

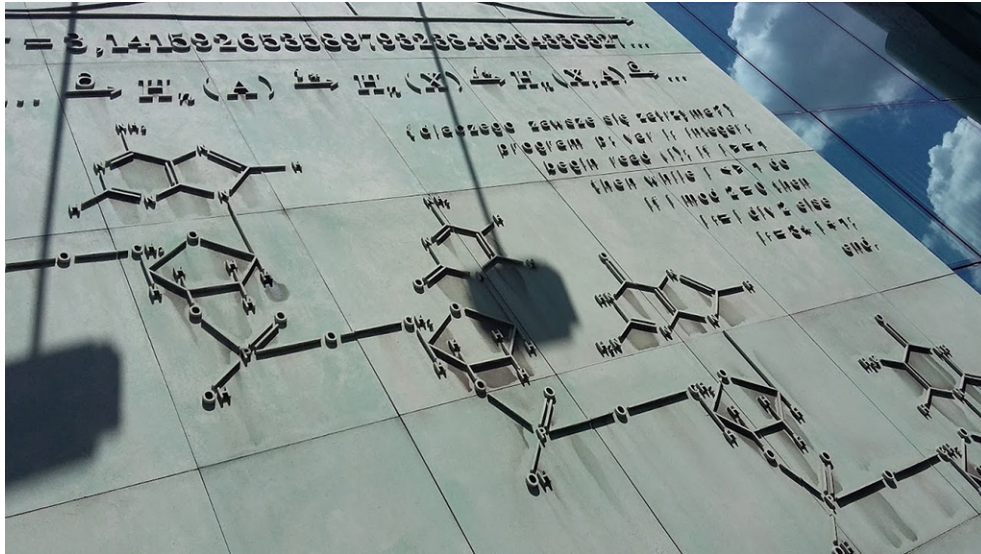

Okoliš je za opuštanje ne samo za akademike nego i za sve građane Varšave, pa i turiste. Krov je ujedno i vidikovac s kojeg se pruža prekrasan pogled na cijelu Varšavu. Vrt se sastoji od dva dijela: gornjeg i donjeg međusobno odvojenih vodenim kaskadama.

Vanjska fasada sadrži osam panela velikih blokova na kojima su tekstovi, uključujući stari poljski tekst Jana Kochanowskog, klasične grčke tekstove, hebrejske rukopise, matematičke i kemijske formule te notne zapise.

Druga knjižnica je **Biblioteca Nacional** u Madridu u Španjolskoj.

Madrid, arhitektonski bogat grad prepun grandioznih. Nacionalnu knjižnicu građenu u neoklasicističkom stilu može definitivno proglasiti jednom od najimpresivnijih.

Fasada zgrade, kipovi ispred ulaza, kovana željezna vrata velika umjetnička djela i skulpture izvan i unutar zgrade nevjerojatno su lijepi. Knjižnicu je osnovao kralj Filip V. godine 1712. On je već tada uveo dostavu obveznog primjerka svega što je tiskano u Španjolskoj. Godine 1836. knjižnica je prestala biti imovina krune, a vlasništvo je prebačeno u Ministarstvo uprave.

Danas se u knjižnici istražuje i arhivira povijest španjolskog dokumentarnog nasljeđa. Veliki dio Nacionalne knjižnice je muzej, poznat kao Muzej knjiga i nudi obrazovanje, osposobljavanje i aktivnosti u slobodno vrijeme za širu publiku.

Za bibliofile ovo je mjesto na kojem možete provesti sate.

Osim povijesti knjižnice u Muzeju Nacionalne knjižnice možete pogledati izložbu fokusiranu na šesnaest Cervantesovih karaktera kreiranih prema literarnim likovima. Pristup izložbi je mo-

deran jer kao da ulazite u svijet njegovih djela i susrećete likove njegovih romana u godinama oko 1600.-te.

Figure Cervantesovih karaktera prezentiraju magično literarno mjesto, s igrom ogledala, labirintom karti, a ima i malu pozornicu te kostime u koje se možete preodjenuti i odglumiti neku scenu iz njegovih djela.

Ove je godine 400-ta godišnjica Cervantesove smrti tako da je Don Kihot danas u Španjolskoj moderniji nego ikad. Cijeli grad živi Cervantesa, mnoštvo je njegovih skulptura, izložbi, stripaonica na temu vjetrenjača. Postoji i turistički letak koji vas vodi putevima Cervantesa.

Naš domaćin u Španjolskoj bila je gimnazija Colegio Purezza de Maria u Madridu pa sam posjetila i njihovu knjižnicu. To je katolička bilingvalna gimnazija, a knjižnicu vodi časna sestra. Njezin je rad sličan radu naših školskih knjižnica: posudba, istraživački rad na Internetu slobodno vrijeme.

U **Kärrtorps gymnasium** u Stockholmu rade dvije diplomirane knjižničarke:

Skolbibliotekspersonal

Radno vrijeme im je od 8,00 do 17,00 sati s pauzom za ručak od sat vremena. Knjižničarke osim stručnog rada na posudbi održavaju i sate informacijske pismenosti. U njihovoj knjižnici možete posuđivati knjige, listati časopise sjedeći na ugodnom kauču ili pronalaziti razne informacije u bazama podataka. Za besplatne školske udžbenike učenici se u knjižnica zadužuju na godinu dana.

Knjižnica – igraonica na Tenerifima je knjižnica bez knjižničara. Učitelji s učenicima uzrasta od pet do deset godina dolaze čitati nekoliko sati tjedno.

Može se zaključiti da na djeci ostaje budućnost, zato nikad ne recite da su djeca premlada za čitanje, odlazak u knjižnicu, muzeje, učenje.

